

Perusopetus

I. Kuvaus toiminnasta

Perusopetus tukee opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti oppilaiden kasvua ihmisyyteen ja eettisesti vastuulliseen yhteiskunnan jäsenyyteen. Se luo perustan oppilaan laajan yleissivistyksen muodostumiselle, vahvistaa oppimaan oppimista ja edellytyksiä elinikäiseen oppimiseen. Perusopetus edistää kulttuurien sekä aatteellisten, maailmankatsomuksellisten ja uskonnollisten perinteiden sekä länsimaisen humanismin perinteen tuntemista ja ymmärtämistä. Elämän, toisten ihmisten ja luonnon kunnioittamisen rinnalla korostetaan ihmisarvon loukkaamattomuutta, ihmisoikeuksien kunnioittamista ja suomalaisen yhteiskunnan demokraattisia arvoja, kuten yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Sivistykseen kuuluu myös yhteistyö ja vastuullisuus, terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, kasvu hyviin tapoihin sekä kestävän kehityksen edistäminen.

Suomenkielisen perusopetuksen kouluja on 29. Oppilaita on tällä hetkellä suomenkielisessä perusopetuksessa 13072. Perusopetukseen valmistavassa opetuksessa on oppilaita tällä hetkellä 385. Perusopetuksen oppilaista noin 20 % on vieraskielisiä. Opetettavia äidinkieliä on 27. Noin 14 % oppilasta tarvitsee erityistä tukea opinnoissaan. Erikoisluokilla oppilaita on noin 13,4 % perusopetuksen oppilaista. Turun perusopetuksessa on erikoisluokkatoimintaa mm. kielissä, matematiikassa, liikunnassa, musiikissa ja kuvataiteessa. Ulkokuntalaisia oppilaita on Turussa noin 2,7 %.

II. Toimintaympäristön muutos

Perusopetuksessa on toimittu viimeisinä vuosina poikkeuksellisissa oloissa monesta tunnetusta syystä. Pandemia muutti voimakkaasti oppimisen edellytyksiin ja sen jälkeen valmistavan opetuksen oppilaiden määrä on yli kolminkertaistunut mm. Ukrainan kriisin takia. Turku on väestön liikkuvuuden näkökulmasta vetovoimainen maakuntakeskus ja oppilasmäärä kasvaa tasaisesti vuosittain. Oppilasmäärän kasvulla on ollut yleisopetuksessa samansuuntaisia vaikutuksia, kun kaikki tulijat eivät mahdu olemassa oleviin oppilasryhmiin. Toimintaympäristön oppilasmäärä on ollut kasvusuunnassa viimeiset seitsemän vuotta. Kasvu on aivan viimeisimpinä vuosina muodostunut pääosin maahanmuutosta. Monikulttuurisuus lisääntyy kaiken aikaa ja myös erityisopetus on huomattavan kysyttyä. Muutto-oppilaiden tuen tarpeet aiheuttavat pienryhmien perustamista vuosittain, erityisesti myöhäisessä vaiheessa peruskoulua maahan tulleet oppilaat. Valmistavan vaiheen jälkeinen sijoittuminen lähikouluun kuormittaa erityisesti muutamia kouluja kaupungissamme keskimääräistä enemmän. Usein näillä oppilailla on edelleen erittäin heikko valmius toimia suomen kielellä.

Oppilasmäärän kehitys perusopetuksessa: Oppilasmäärän kasvu vuodesta 2023 vuoteen 2024 on ollut aiempien vuosien kovaa vauhtia pienempää, mutta edelleen on kasvua. Ukrainan kriisi on ollut merkittävä tekijä, mutta 2/3 maahanmuuttajista on käytännössä kuitenkin muualta kuin Ukrainasta. Esimerkiksi Sri Lankasta ja Kosovosta on tullut viimeisen puolen vuoden aikana kymmeniä oppilaita. On vaikeaa ennustaa muutosta tästä eteenpäin, mutta kansainvälisen liikkuvuuden jatkumiseen pitää varautua. Elokuussa 2024 valmistavassa opetuksessa on 32 opetusryhmää. Nämä ryhmät ovat sijoittuneet eri puolille kaupunkia.

Kaikilla 4.–9.-luokkalaisilla on Turussa käytössään päätelaite. Laitteet annetaan oppilaille henkilökohtaiseen käyttöön kolmen vuoden ajaksi. Vuosittaiset laitetäydennykset jatkuvat harvennetulla syklillä. Kasvatus ja opetus huolehtii osaltaan koulutustakuun toteuttamisesta siten, että kaikille voidaan tarjota opiskelupaikka. Perusopetuksen kehittämistavoitteiksi on asetettu *hyvinvointi, lukeminen ja liikkuminen* kaupunkistrategian suuntaisesti. Muita keskeisiä teemoja ovat oppimisen tuki, monikulttuurisuus, arviointiosaaminen, haastavien tilanteiden hallinta sekä ainekohtaiset täydennyskoulutukset. Digiosaaminen on edelleen yksi täydennyskoulutuksen osa-alue ja perusopetus toteuttaa sitä yhdessä TOP-keskuksen kanssa. Tuen strategian toimeenpanosta tulee huolehtia, jotta jokainen lapsi saa tarvitsemansa tuen varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle. Varhan kanssa toteutetaan mahdollisimman tiivistä yhteistyötä opiskeluhuollon osalta.

Kasvatus- ja opetuslautakunta on lisäksi nostanut toimintasuunnitelmaan seuraavat asiat, joita kuljetamme operatiivisesti eteenpäin:

- Kasvatuksen ja opetuksen palvelukokonaisuudessa edistetään lasten ja nuorten yksilöllisyyden ja erilaisuuden hyväksymistä ja arvostamista.
- Perusopetuksen painotusopetuksen valinnaisainerakenteen käyttöönottoa tulee jatkaa syksyllä 2025 asteittain tasa-arvorahaa saavissa kouluissa lähiökoulujen vetovoiman ja tasa-arvoisten oppimispolkujen turvaamiseksi sekä eriytymisen purkamiseksi. Lisäksi yläkoulun liikuntapainotuksen lisäämistä tulisi jatkaa.
- Perusopetuksen ryhmäkokojen kasvattamisessa tulee isompien ryhmien kohdalla huolehtia riittävästä mahdollisuudesta jakotunteihin ja tuen resursseihin.
- Lasten ja nuorten muutoshankkeen myötä tulee nuorisotyön ja lapset kohtaavien aikuisten määrää pystyä lisäämään koulupäivien aikana.
- Määritellään painopisteet ja mittaristo, joiden pohjalta arvioidaan kasvatuksen ja opetuksen laatu- ja palvelutasoa.

III. Kehittämissuunnitelma

Hyvinvointi

- Toteutetaan oppilaiden koululäsnäolon systemaattista seurantaa ja vahvistetaan oppilaan kouluun kiinnittymistä.

- Toteutetaan kuntatasoinen MOK-hyvinvointiviikko (tunne- ja vuorovaikutustaidot, arjen taitojen hallinta).
- Vahvistetaan yleistä tukea kiinnittämällä huomioita oppitunnin struktuuriin ja henkilöstön ryhmänhallintaitojen vahvistamiseen.
- Lisätään kouluruokailu yhdeksi hyvinvoinnin merkitystekijäksi koulutuksin ja osallisuutta lisäämällä.
 - Esim. ruokaraati, tietoisuus oppilaille ja vanhemmille.
- Vahvistetaan viestinnällä avoimuutta oppilaiden sekä kodin ja koulun välisessä yhteistyössä

Lukeminen

- Osana lukutaitostrategiaa 2030 suunnitellaan ja otetaan käyttöön työkalu, jolla seurataan oppilaiden lukutaidon kehittymistä ja luetun ymmärtämistä.
 - Tuen strategian mukaisesti laaditaan tulosten pohjalta toteutettavat tuen interventiot sekä niiden vaikuttavuuden arvioinnin välineet.
 - Huomioidaan ensikielen vaikutus oppilaan lukemisen taitojen tukemisessa

Liikkuminen

- Vahvistetaan oppilaiden liikkumista kouluarjessa. Koulupäivän sisään suunnitellaan toimintatapa, joka liikuttaa oppilaita eri muodoissa.

IV. Yhteisvaikuttava ja poikkialainen toiminta

Palvelusuunnitelmaan on sisällytetty tavoitteita ja toimenpiteitä näiden yhteisvaikuttavien ja poikkialaisten toimenpiteiden toteuttamiseksi.

Toimenpiteet segregaaion ja sen vaikutusten vähentämiseksi sekä lasten ja nuorten hyvinvoinnin lisäämiseksi

- käynnistetään koulusegregaaion vähentämisen toimenpideohjelma
- vahvistetaan lasten ja nuorten lukutaitoa ja kielellisiä valmiuksia käynnistämällä Lukutaito-ohjelman toimenpiteet
- kehitetään yhteisöllisen opiskeluhuollon alueellisia ja koulukohtaisia toimintamalleja kaikilla kouluasteilla
- otetaan käyttöön toimintamallit ehkäistä kiusaamista, syrjintää, häirintää, häiriökäyttäytymistä ja väkivaltaa kaikilla kouluasteilla
- kehitetään oppimisen tuen toimintamalleja ja -kulttuuria
- lisätään liikettä ja liikunnallista toimintaa koulupäivien yhteyteen
- kehitetään koulutiloissa sekä koulujen piha-alueilla koulupäivän jälkeen tapahtuvan kerho-, harrastus- ja vapaa-aikatoimintaa

- käynnistetään koulu alustana -pilotit koulurakennusten hyödyntämiseksi monitoimijatiloina, jotka mahdollistavat hyvinvointia tukevien palvelujen ja harrastustoiminnan tarjoamisen alueen asukkaille

Toimenpiteet Työvoima- ja elinkeinouudistuksen (TE2025) edistämiseksi

- järjestetään STEAM Turku -toimintaa kaikilla kouluasteilla lasten ja nuorten kiinnostuksen lisäämiseksi luonnontieteiden ja matematiikan oppimista ja jatko-opiskelua kohtaan

Toimenpiteet Ilmastotavoitteiden edistämiseksi

- kehitetään ilmasto- ja kestävyyskasvatusta koulujen arjessa tukevaa pedagogiikkaa, toimintakulttuuria ja oppimisympäristöjä
- toimeenpannaan vuonna 2024 päättyneen projektien tuloksena syntynyt perusopetuksen kestävyys- ja ilmastokasvatuksen toimintasuunnitelma

V. Tunnusluvut

Tunnusluku	Tunnusluvun mittayksikkö	Lähde	Toteuma 2021	Toteuma 2022	Toteuma 2023	Ennuste 2024
Turkulaisten 7-15 määrä	lkm	-	14 569	15 001	15 317	14 784
Suomenkielisten 7-15 -vuotiaiden määrä (31.12.) *	lkm	*Lähde: Turun kaupungin väestöennusteet 2020–2051 koko väestölle, ruotsinkieliselle väestölle ja muunkieliselle väestölle (15.5.20). Määrät suomenkieliselle väestölle on saatu vähentämällä koko väestön määrästä ruotsinkielisten ja muunkielisten määrät. http://tkupbi.adturku.fi/reports/powerbi/Johdon%20raportointi/v%C3%A4est%C3%B6ennuste_2020?rs:embed=true	10 846	11 012	10 878	10 732
Ruotsinkielisten 7-15 -vuotiaiden määrä (31.12.) *	lkm	-	982	973	968	991
Muunkielisten 7-15 -vuotiaiden määrä (31.12.) **	lkm	**Lähde: Turun seudun kuntien väestön ennakkotiedot (Tilastokeskus) http://tkupbi.adturku.fi/reports/powerbi/Johdon%20raportointi/v%C3%A4est%C3%B6ennakot?rs:embed=true . 2018–2019 määrät on poimittu linkistä, ja vuosien 2016–2017 määrä on	2 741	3 016	3 471	3 061

		saatu tietopyyntönä Strategia ja kehittäminen -yksiköltä.				
Perusopetuksen oppilasmäärä 20.9.	lkm	2) Lähde: Perusopetuksen oppilasmäärä 20.9. OPH-tilasto. Yhteenveto 20xx-20xx. https://dotku.turku.fi/sivistys/Tilastot/Forms/AllItems.aspx - Perusopetus: Kaupungin koulut yhteensä + iltalukion perusopetuksen opiskelijat + valmistavan opetuksen oppilaat yhteensä	14 255	14 436	14 579	-
Perusopetuksen oppilasmäärä 20.9 (sis. VALMO ja kv-koulun)	lkm	-	14 521	14 828	14 881	-
Tyytyväisyys peruskouluun	skaala 1-5	Perusopetuksen laatuksely (joka 2.vuosi)	3,8	-	3,7	-

VI. Toimenpiteet

Toimenpide	Vastuhenkilö
Toteutetaan oppilaiden koululäsnäolon systemaattista seuranta ja vahvistetaan oppilaan kouluun kiinnittymistä.	Palvelualuejohtaja; palvelupäällikkö; rehtorit
Toteutetaan kuntatasoinen MOK-hyvinvointiviikko (tunne- ja vuorovaikutustaidot, arjen taitojen hallinta).	Palvelualuejohtaja; palvelupäällikkö; rehtorit
Vahvistetaan yleistä tukea kiinnittämällä huomioita oppitunnin struktuuriin ja henkilöstön ryhmänhallintaitojen vahvistamiseen.	Palvelualuejohtaja; palvelupäällikkö; rehtorit
Lisätään kouluruokailu yhdeksi hyvinvoinnin merkitystekijäksi koulutuksin ja osallisuutta lisäämällä. Esim. ruokaraati, tietoiskut oppilaille ja vanhemmille.	Palvelualuejohtaja; palvelupäällikkö; rehtorit
Vahvistetaan viestinnällä avoimuutta oppilaiden sekä kodin ja koulun välisessä yhteistyössä	Palvelualuejohtaja; palvelupäällikkö; rehtorit
Osana lukutaitostrategiaa 2030 suunnitellaan ja otetaan käyttöön työkalu, jolla seurataan oppilaiden lukutaidon kehittymistä ja luetun ymmärtämistä.	Palvelualuejohtaja; palvelupäällikkö; rehtorit
Tuen strategian mukaisesti laaditaan tulosten pohjalta toteutettavat tuen interventiot sekä niiden vaikuttavuuden arvioinnin välineet.	Palvelualuejohtaja; palvelupäällikkö; rehtorit
Huomioidaan ensikielen vaikutus oppilaan lukemisen taitojen tukemisessa	Palvelualuejohtaja; palvelupäällikkö; rehtorit

Vahvistetaan oppilaiden liikkumista kouluarjessa. Koulu-päivän sisään suunnitellaan toimintatapa, joka liikuttaa op-pilaita eri muodoissa.

Palvelualuejohtaja; palvelupäällikkö; rehtorit

VII. Henkilöstöstrategian toimenpiteet

Tavoite	Toimenpide	Vastuhenkilö
Henkilöstön osaaminen vastaa muuttu- via tarpeita ja mahdollistaa mielekkään urapolun	Henkilöstölle järjestetään täydennyskou- lutusta, joka tulee asetettuja tavoitteita, uudistumista sekä työhyvinvointia.	Palvelualuejohtaja